

ข้อมูลพื้นฐานอินโดนีเซีย

ภูมิศาสตร์

- ตั้งอยู่บริเวณเส้นศูนย์สูตร เป็นประเทศหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก มี 17,508 เกาะ (มีคนอาศัย 6,000 เกาะ) มีความกว้าง 3,977 ไมล์ ระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก มีพื้นที่ 5.2 ล้านตร.กม. หรือ 1.9 ล้านตร.ไมล์ รวมพื้นที่ทะเล (10 เท่าของไทย)
 - เกาะใหญ่ที่สุด 5 ลำดับได้แก่
 - กาลิมันตัน (Borneo) เป็นเกาะที่ใหญ่ลำดับ 3 ของโลก มีพื้นที่ 539,460 ตร.กม. (ไทย 513,115 ตร.กม.)
 - สุมาตรา มีพื้นที่ 473,606 ตร.กม.
 - อิเรียนจาया หรือปาปัวตะวันตก บนเกาะนิวกินีทางตะวันตก มีพื้นที่ 421,981 ตร.กม.
 - สุลาเวสี หรือ เซลีเบส มีพื้นที่ 189,216 ตร.กม.)
 - ชวา มีพื้นที่ 132,107 ตร.กม.
- สำหรับหมู่เกาะมาลุกหรือหมู่เกาะเครื่องเทศ ตั้งอยู่ระหว่างเกาะสุลาเวสีกับอิเรียนจาया

- ตั้งอยู่ในบริเวณ Ring of Fire มีภูเขาไฟกว่า 400 ลูก (ยังคงกรุ่นราว 100 ลูก) เกิดแผ่นดินไหววันละ 1 ครั้งโดยเฉลี่ย
- มี 3 เขตเวลา คือ **เขตตะวันตก** (สุมาตรา กาลิมันตันตะวันตก และชวา) เท่ากับ GMT+7 หรือตรงกับเวลาของไทย **เขตกลาง** (กาลิมันตันตะวันออก สุลาเวสี บาหลี) เท่ากับ GMT+8 หรือเร็วกว่าไทย 1 ชม. **เขตตะวันออก** (มาลุก และอิเรียนจาया) เท่ากับ GMT+9 หรือเร็วกว่าไทย 2 ชม.
- สภาพอากาศแบบป่าฝนเขตร้อน มี 2 ฤดู คือ ฤดูแล้ง (เม.ย-ก.ย.) และฤดูฝน (ต.ค.-มี.ค.) อุณหภูมิเฉลี่ย 21-33°C

สังคม

- ประชากร** 234.2 ล้าน โดย 60% (142.5 ล้าน) อยู่ที่เกาะชวามีกว่า 500 เผ่าพันธุ์¹ Growth rate 1.34% และมี 538 ภาษาพื้นเมือง
- Bahasa Indonesia เป็นภาษาราชการและภาษาประจำชาติ ประชาชน 90% สามารถอ่านออกเขียนได้
- เป็นประเทศอิสลามที่ใหญ่ที่สุดในโลก ประชากร 80% นับถือศาสนาอิสลาม **แต่ไม่ได้เป็นรัฐมุสลิม** รัฐธรรมนูญคุ้มครอง 5 ศาสนา (อิสลาม คริสต์ ฮินดู พุทธ ขงจื้อ) จำนวนชาวคริสต์มี 8% ฮินดู 2% พุทธ 1% อื่นๆ 1%
- ตกเป็นอาณานิคมของดัตช์ (เนเธอร์แลนด์) 343 ปี (1799-1945) ได้เอกราชเมื่อ 17 สิงหาคม 1945

เศรษฐกิจ

- GDP(พันล้านUSD)** 433(2550) / 496.8(2551) / 514.4(2009) และ GDP PPP = 907.3 (2009) สัดส่วน GDPจากภูมิภาคต่างๆ คือ ชวา (57.5%) สุมาตรา (24.2) กาลิมันตัน (9.9) **รายได้มาจาก** ภาคเกษตร 45% การค้า 20% อุตสาหกรรม 14% บริการ 13 อื่นๆ 8%
- รายได้เฉลี่ยต่อหัว:** ดอลลาร์สรอ. (2008 IMF) 2,239 (ไทย=4,116) / GDP per capita PPP = 4,149 (ไทย 7949.8) แต่มีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้สูงมาก ไตรมาสแรกของ 2552 ประชากร 15% (35 ล้านคน) ยังมีรายได้ต่ำกว่า poverty line (วันละ 1 ดอลลาร์สรอ) และ 50% มีรายได้ต่ำกว่าวันละ 2 ดอลลาร์สรอ
- อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ** 6.2% (2550) 6.0% (2551) 4.3% ใน 2552 และคาดการณ์ 5.4% ใน 2553 **ภาวะเงินเฟ้อ** 6.4%(2550) 9.8%(2551) 5%(2552) **อัตราการว่างงาน** 11.5%(2549) 8.5%(2550) 9.2%(2552) **การจ้างงานในภาคต่างๆ** บริการ 40% เกษตรกรรม 41.2% อุตสาหกรรม 18.8%
- สกุลเงิน** รูเปียห์ (Rupiah) อัตราแลกเปลี่ยน (ปี 2552) ประมาณ 1 ดอลลาร์สหรัฐ = 9,500 รูเปียห์ หรือ 1 บาท = 220 รูเปียห์
- ทรัพยากรธรรมชาติสำคัญ** น้ำมันปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน แร่ธาตุ ทรัพยากรประมง ป่าไม้ (มีป่าไม้มากที่สุด ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ 59 %ของพื้นที่ทั้งหมด) **ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ** ได้แก่ น้ำมันปาล์ม มะพร้าว กาแฟโกโก้ เครื่องเทศ ยางพารา **อุตสาหกรรมที่สำคัญ** ได้แก่ การกลั่นน้ำมัน การต่อเรือ สิ่งทอ
- สินค้าออกสำคัญ** - ก๊าซธรรมชาติ แร่ธาตุ ถ่านหิน (กลุ่มนี้จัดเป็น 29%ของสินค้าออก) กาแฟ น้ำมันปาล์ม ผลิตภัณฑ์จากไม้ กระดาษ ยาสสูบ โกลโก้ เครื่องเทศ ยางและผลิตภัณฑ์ ปลาและปลาหมึกแช่เย็นและแช่แข็ง สิ่งทอ เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม เฟอร์นิเจอร์

¹ Javanese 40.6% / Sundanese 15% / Madurese 3.3% / Minangkabau 2.7% / Betawi 2.4% / Bugis 2.4% / Banten 2% / Banjar 1.7% / อื่นๆ 29.9%

- ❖ **สินค้าเข้าสำคัญ** ได้แก่ น้ำมัน เหล็ก ท่อเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก สิ่งทอ เคมีภัณฑ์ อะไหล่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ เครื่องจักรเครื่องกล เครื่องพิมพ์ เยื่อกระดาษ ไซโตคาร์บอน เรือและอุปกรณ์ พลาสติกและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า แบงก์ชาวลี ข้าว **แหล่งนำเข้าสำคัญคือ** สิงคโปร์ จีน สหรัฐฯ และไทยเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 6
- ❖ **มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ** (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) 129.2 (2006) / 188,547 (2007) / 266,217 (2008)
- ❖ **ประเทศคู่ค้าสำคัญ** EU ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐฯ จีน เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย (ไทยลำดับ 3 ในอาเซียน)
- ❖ **การลงทุนจากต่างประเทศ** ลำดับ 1 จากมาเลเซีย ลำดับ 2 จากสิงคโปร์ (ไทยลำดับ 10 ในปี 2550)

การเมืองการปกครอง

- ❖ ระบบสาธารณรัฐแบบมีประธานาธิบดี ซึ่งเป็นประมุขสูงสุดด้านการบริหาร เป็นหัวหน้ารัฐบาล และเป็นผู้บัญชาการเหล่าทัพ ประธานาธิบดีมีวาระ 5 ปี อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันได้ ไม่เกิน 2 สมัย ดร.ซูซีโล บัมบัง ยูโตโยโน (Susilo Bambang Yudhoyono) เป็นประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงคนแรก และรับตำแหน่งครั้งที่ 2 เมื่อตุลาคม 2552
- ❖ การปกครองประเทศ ใช้หลัก "ปัญจศีล" (Pancasila) คือ Belief in one God / The Unity of Indonesia / Just and Civilized Society / Representative Democracy / Social Justice for the Whole of the People of Indonesia
- ❖ แบ่งเขตการปกครองเป็น 33 เขต ประกอบด้วย 28 จังหวัด (Propinsi) และเขตปกครองสถานะพิเศษ 5 แห่ง คือ
 1. เขตพิเศษเมืองหลวง (Daerah Khusus Ibukota - DKI) คือกรุงจาการ์ตา
 2. เขตปกครองพิเศษ (Daerah-Daerah Istimewa - DDI) 4 แห่งคือ (1) Yogyakarta - มีสุลต่านยกยาศ์ดาเป็น Governor (2) Aceh - Autonomy (3) Papua - Autonomy (4) West Papua โดย (3) และ (4) ได้รับงบประมาณเพิ่มพิเศษจากค่าภาคหลวง (royalties) ของผลผลิตในท้องถิ่น เช่น 80% จากการประมงและป่าไม้ 70% จากน้ำมันและก๊าซ
- ❖ **รัฐสภา** เรียกว่า **สภาที่ปรึกษาประชาชน** (People's Consultative Assembly - MPR) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (People's Representative Council - DPR) 560 คน และสมาชิกสภาผู้แทนระดับภูมิภาค (Regional Representatives Council - DPD) 132 คน รวม 692 คน สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่น มี **สภาประชาชนระดับท้องถิ่น** (Regional People's House of Representatives - DRRD) ทุกระดับมีการเลือกตั้งโดยตรง

SBY - Boediono

นโยบายสำคัญของรัฐบาล

คือดำเนินการปฏิรูปในด้านต่างๆ ตามที่เคียวางไว้ให้เสร็จสิ้น และให้มีความเข้มข้นขึ้น ภายในกรอบของการเปลี่ยนแปลงและการต่อเนื่อง (a framework of change and continuity) เพื่อให้ช.หลุดพ้นจากผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ครั้งปี 1997-1998 โดยดำเนินการตาม "วิสัยทัศน์อินโดนีเซีย 2025 (Indonesia Vision 2025)" คือ ภายในปี 2025 อช. สามารถเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้า มีเกียรติภูมิสูง มีความเจริญรุ่งเรือง และเป็นอิสระ ไม่ต้องตกอยู่ใต้อิทธิพลของต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ หรือด้านใดๆ รวมทั้งสามารถรับมือกับการท้าทายในรูปแบบต่างๆ ได้ โดยยึดมั่นในการพัฒนาใน 3 สาขาหลักหรือ 3 เสาหลัก คือ 1) การพึ่งพาตนเองได้ (self reliance) 2) มีความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness) 3) มีอารยธรรมที่สูงส่ง (superior civilization)

ในการดำเนินการตามวิสัยทัศน์อินโดนีเซีย 2025 มีสาระสำคัญใน 10 คือ

- ให้อช.มีเอกภาพ รุ่งเรือง และยุติธรรม ภายใต้สังคมที่ปรองดองและสงบสุข โดยไม่มีเหตุขัดแย้งรุนแรงเหมือนในอดีต โดยยึดมั่นในหลักการเอกภาพในความหลากหลาย (Bhinneka Tunggal Ika) นอกจากนี้ ยังเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ พร้อมรับมือกับความเสียหายจากการถูกก่อการร้ายด้วยการขจัดสาเหตุสำคัญของการก่อการร้าย เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบประชาธิปไตยและความโปร่งใส สร้างธรรมาภิบาล (good governance) และปราบปรามการคอร์รัปชัน ให้มีการบังคับใช้กฎหมายโดยยุติธรรม
- รักษาและเพิ่มการเติบโตทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่สูงถึง 7% โดยมุ่งเน้นที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจในรูปแบบการพึ่งพาตนเอง เร่งการพัฒนาในภูมิภาคโดยให้มีความเสมอภาค ไม่ให้มีท้องถิ่นใดที่ต้อยพัฒนา และเน้นการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้การพัฒนาจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม
- ปรับปรุงเสริมสร้างสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชน ระบบการให้สวัสดิการ โดยถือว่า ผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องนำมาใช้ในการเพิ่มสวัสดิการทางสังคม ยกกระดับมาตรฐานการครองชีพ ลดระดับความยากจน ลดอัตราว่างงานโดยการใช้ Productive Economic Development Program
- เสริมสร้างการเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือกับนานาประเทศ โดยใช้ "independent and active diplomacy in a comprehensive and consistent fashion" ในการดำเนินความสัมพันธ์กับต่างชาติโดยมีพื้นฐานบนการพึ่งพาตนเอง ความเท่าเทียมและการมีผลประโยชน์ร่วมกัน ไม่ตกเป็นเหยื่อแต่จะต้องได้รับผลประโยชน์จากโลกาภิวัตน์

นโยบายต่างประเทศ

❖ อาเซียนเป็นเสาหลักในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ให้ความสำคัญกับองค์การการประชุมอิสลาม (OIC) กลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM) และการประชุมเอเชีย-แอฟริกา อินโดนีเซียพยายามขยายบทบาทในเวทีโลก มักเสนอตัวเป็นเจ้าภาพการประชุมระหว่างประเทศ ส่งเสริมการเจรจาระหว่างศาสนา (Interfaith Dialogue) เน้นภาพลักษณ์ของการอยู่ร่วมกันระหว่างประชาธิปไตยกับศาสนาอิสลาม ชูภาพลักษณ์มุสลิมสายกลาง และเสนอตัวเป็นตัวกลางระหว่างโลกตะวันตกกับประเทศมุสลิม โดยเฉพาะตะวันออกกลาง (อินโดนีเซียสนับสนุนปาเลสไตน์ในปัญหาตะวันออกกลาง) ได้รับเลือกเป็นสมาชิกไม่ถาวรของ UNSC วาระปี 2550-2551 ทำให้มีโอกาสแสดงบทบาทด้านการเมืองระหว่างประเทศได้มากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย

ภาพรวม

✧ ไทยมีความสัมพันธ์กับดินแดนที่เป็นอินโดนีเซียในปัจจุบันมาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชวา มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกันอย่างลึกซึ้ง ทั้งด้านวรรณคดี อาหาร เครื่องแต่งกายและดนตรี พระมหากษัตริย์ไทยเคยเสด็จดินแดนที่เป็นประเทศอินโดนีเซียปัจจุบันถึง 3 พระองค์ กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ เยือน 3 ครั้ง ในปี 2414 ปี 2439 และปี 2444 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ เยือนในปี 2472 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือน (State Visit) ในปี 2503 โดยได้เสด็จฯ ไปกรุงจาการ์ตา เมืองบันดุง จังหวัดชวาตะวันตก จังหวัดยอกยาคาร์ตา และจังหวัดบาห์ลี

✧ ประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อวันที่ **7 มีนาคม 2493 (1950)** ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองดำเนินไปได้ด้วยดี มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในระดับทวิภาคีและกรอบพหุภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความร่วมมือในกรอบอาเซียน OIC และ NAM

✧ ความสัมพันธ์ที่ดีของสองประเทศนั้น มิได้มีเฉพาะระดับรัฐบาลเท่านั้น ในระดับประชาชน-ประชาชนก็มีระบอบความสัมพันธ์ที่ดีมาก ภาพพจน์ของปทท.ในสายตาของคนอช.คือ ประเทศที่ไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศมหาอำนาจ (คนอช.ให้ความสำคัญเรื่องนี้มากเนื่องจากอช.ตกเป็นเมืองขึ้นของเนเธอร์แลนด์ 343 ปี) เป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจ สินค้าไทยมีคุณภาพและมีราคาสูงกว่าสินค้าทั่วไป และมองว่าคนไทยมีอัธยาศัยดี มีความเป็นมิตร และมีความอ่อนน้อม

✧ อินโดนีเซีย มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อไทยอย่างมาก เนื่องจาก

: เป็นแหล่งพลังงานและทรัพยากรสำคัญ โดยเฉพาะน้ำมันและแก๊สธรรมชาติ ถ่านหิน การขยายเครือข่ายพลังงานอาเซียน (ASEAN Power Grid) จะยิ่งเพิ่มศักยภาพการลงทุน/ความร่วมมือในด้านนี้มากขึ้น

: เป็นแหล่งทรัพยากรสำคัญของการประมงไทย กว่า 50% ของสินค้าประมงไทยมาจากอินโดนีเซีย มูลค่าประมาณปีละ 5,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

: เป็นตลาดขนาดใหญ่ (237.5 ล้านคน)

: เป็นประเทศมุสลิมที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นมุสลิมสายกลาง (Moderate Islam) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน ซึ่งไทยต้องเผชิญกับการก่อการร้าย และการใช้ความรุนแรงที่อาศัยศาสนาเป็นเหตุผล บังหน้า อินโดนีเซียจึงเป็นพันธมิตรที่แน่นแฟ้นการต่อสู้กับประเด็นเหล่านี้ และในการธำรงสันติภาพและความมั่นคง

✧ การที่ปธน. ยูโดโยโนได้รับเลือกตั้งสมัยที่ 2 (2552-2557) ทำให้การดำเนินนโยบายและความร่วมมือทวิภาคีดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบัน อช.กลับมามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม และการแก้ไขปัญหาข้ามชาติต่างๆ ระบุเป็นประโยชน์ในการร่วมมือกับไทยในการพัฒนาความก้าวหน้าของอาเซียนและการแก้ไขปัญหาในภูมิภาค รวมทั้งปัญหาพม่าและโรฮิงญา

ความสัมพันธ์ด้านการเมืองและความมั่นคง

✧ ไทยและอินโดนีเซียสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อ 7 มี.ค. ค.ศ. 1950 และตลอดเวลาดังกล่าว ทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีกันมาตลอด มีกลไกความร่วมมือ 2 กรอบ คือ การประชุมคณะกรรมการร่วม (JC) ในระดับรมว.กต. (JC ครั้งที่ 6 เมื่อปี 2550) และการประชุมคณะกรรมการระดับสูง (High Level Committee - HLC) ในระดับผบ.ทสส (HLC ครั้งที่ 3 เมื่อปี 2552)

✧ มีการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ อาทิ

พระราชวงศ์ มีการเสด็จฯ เยือนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

รัฐบาล ประธานาธิบดีซูฮาร์โต เยือนไทย 3 ครั้ง ประธานาธิบดี อินโดนีเซียคนอื่นๆ (อับดุลเราะห์มาน วาฮิด 5 ครั้ง/ เมฆาวดี ชูการ์โนปรี 4 ครั้ง และซูซีโล บัมบิง ยูโดโยโน 1 ครั้ง) และนายกรัฐมนตรีไทยหลายท่าน (นายชวน หลีกภัย / นายบรรหาร ศิลปอาชา / พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ / พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร / พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ / นายสมัคร สุนทรเวช / นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้เยือนอินโดนีเซีย ทั้งอย่างเป็นทางการ เข้าร่วมการประชุม และโอกาสอื่นๆ

✧ ไม่เคยสาเหตุความขัดแย้งสำคัญระหว่างกัน แต่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อาทิ

อช. ส่งน้ำมันไปไทยเมื่อเกิดวิกฤตน้ำมันครั้งใหญ่เมื่อปลายทศวรรษ 1970 และประกาศสนับสนุนเงินทุนสำรองระหว่างประเทศจำนวน (On Call Reserve) 500 ล้านดอลลาร์เมื่อไทยเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 1997 รวมทั้งช่วยเหลือไทยมิให้ถูกเป็นเป้าในการโจมตีในช่วงการประชุม OIC ในเรื่องเหตุการณ์ความรุนแรงในภาคใต้ของไทย

ไทย ช่วยส่งกองกำลังเข้าร่วมในกองกำลังสันติภาพในติมอร์ตะวันออกเมื่อปี 1999 ส่งกำลังพลพร้อมทั้งรับตำแหน่งผบ.คณะผู้สังเกตการณ์ในการการทำความเข้าใจสันติภาพอาเจห์ในกระบวนการสันติภาพในอาเจห์ รวมทั้งร่วมในคณะ Aceh Monitoring Mission – AMM โดยมี พล.ท.นิพัทธ์ ทองเล็ก เป็น Principal Deputy Head of Mission

✧ ความสัมพันธ์ทวิภาคีไทยและอินโดนีเซียปัจจุบันเน้นความร่วมมือทางด้านความมั่นคง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและยุติความรุนแรงของสถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งอินโดนีเซียได้แสดงความเข้าใจ และสนับสนุนแนวทางของไทยในการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี รวมทั้งได้สนับสนุนไทยในเวที OIC ร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการส่งเสริมความร่วมมือด้านข่าวกรองและความมั่นคงเพื่อการต่อต้านแนวความคิดนิยมความรุนแรง (counter radicalization) รวมทั้งส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งของมุสลิมสายกลาง โดยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างผู้นำองค์กรทางศาสนาของทั้งสองประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการหารือระหว่างศาสนาต่างๆ (interfaith dialogue) อย่างสม่ำเสมอ

✧ นอกจากนั้นไทยและอินโดนีเซียมีประเด็นการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้บริหารทางทหารในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่ และพ้นจากตำแหน่ง/ การแลกเปลี่ยนระหว่างคณะนักศึกษาวชิรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรกับนักศึกษาจาก National Resilience Institute ของอินโดนีเซีย / การฝึกพร้อมหน่วยรบพิเศษของกองทัพบก (Tiger Joint Exercise) / การฝึกพร้อมของกองทัพเรือ (Sea Garuda) ทุกสองปี / การฝึกพร้อมของกองทัพอากาศ (Elang) การแลกเปลี่ยนนักเรียนจากสามเหล่าทัพ /

มีการลาดตระเวนร่วม (อช/มช/สป/ไทย) ในช่องแคบมาละกา (ซึ่งอช. เอเชียไทยเข้าร่วมและโลงนามเมื่อก.ย. 2551 นอกจากนั้น ยังได้จัดตั้งคณะกรรมการระดับสูงไทย-อินโดนีเซีย (High Level Committee – HLC) ซึ่งมีการประชุมแล้ว 3 ครั้ง

ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ

- ❖ **ด้านการค้า** ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้าอินโดนีเซียเป็นส่วนใหญ่ (สถิติการค้าในช่วงปี 2540-2552 มีดังตาราง)
- ❖ อินโดนีเซียเป็นคู่ค้าอันดับ 3 ของไทยในอาเซียน และลำดับ 10 ในโลก ขณะที่ไทยเป็นคู่ค้าอันดับ 3 ของอินโดนีเซียในอาเซียนเช่นกัน
- ❖ อินโดนีเซียเป็นตลาดส่งออกใหญ่เป็นอันดับ 8 ของไทย) ปี 2007 สัดส่วนสินค้าเข้าจากไทยในสินค้าเข้าทั้งหมดของอินโดนีเซีย คือ 5.8% โดยอยู่ในลำดับที่ 6 (Singapore 13.2%, China 11.5%, Japan 8.8%, Malaysia 8.6%, US 6.4%, Thailand 5.8%, Saudi Arabia 4.5%, South Korea 4.3%, Australia 4%)

ปี	มูลค่าการค้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	ไทยได้ดุลการค้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
2540	2,144.1	366.5
2541	1,868.8	98.7
2542	2,064.6	127.7
2543	2,647.2	62.3
2544	2,728.21	11.3
2545	3,228	132.8
2546	4,066.70	555.10
2547	5,533.4	899.1
2548	7,133.4	864.2
2549	6,478	- 102.6
2550	8,753	780
2551	11,734	915
2552	8,467.79	886.86

❖ **สินค้าออก** ที่สำคัญของไทย ได้แก่ ยานพาหนะ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และส่วนประกอบสินค้าเกษตร เช่น ข้าว น้ำตาลทราย เคมีภัณฑ์ น้ำมันดิบ เม็ดพลาสติก เส้นใยประดิษฐ์ เครื่องสำอาง สบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ กลุ่มเป้าหมายของสินค้าไทย ได้แก่ ผู้บริโภคระดับบนประมาณ 22 ล้านคน (ร้อยละ 10 ของประชากร) **สินค้าเข้า** จากอินโดนีเซีย ที่สำคัญได้แก่ น้ำมันดิบ ถ่านหิน สินแร่และเศษโลหะ เคมีภัณฑ์ จักรยานยนต์และส่วนประกอบ สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ น้ำมันหล่อลื่นและน้ำมันเบรก เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ด้ายทอผ้าและด้ายเส้นเล็ก เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ กระดาษ กระดาษแข็งและผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ อินโดนีเซียเป็นแหล่งประมงสำคัญของไทย รวมทั้งสามารถเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือด้านพลังงาน

เนื่องจากมีน้ำมัน ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติมาก และเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก (prime mover) ด้านพลังงานในกรอบความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue-ACD)

❖ ปัจจุบันกำลังจัดทำ Joint Trade Agreement ไทย-อินโดนีเซีย และ คกก.ร่วมทางการค้า (JTC) ซึ่งอยู่ระหว่างการเจรจาขั้นสุดท้าย

❖ **ปัญหาและอุปสรรคด้านการค้า** อินโดนีเซียมีการกีดกันทางการค้า เช่น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (AD / CVD) และมาตรการ Safeguards มาตรการห้ามนำเข้า (Import Ban) มาตรการใบอนุญาตนำเข้า (Import Licensing) มาตรการขึ้นทะเบียนอ.ย. (BPOM-ML Registration) มาตรการด้านสุขอนามัย (SPs) ระบบศุลกากร กฎระเบียบต่างๆ ไม่ชัดเจน/โปร่งใส และเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน รวมทั้งระบบราชการที่ซับซ้อนยุ่งยากเป็นต้นทุนที่สูงมาก ข้อมูลการค้าและการตลาดหาได้ยากและล่าช้า ต้องมี "connection" กับคนท้องถิ่นซึ่งทำให้นักธุรกิจใหม่เข้ามาได้ยาก และยังการแข่งขันสูงขึ้นจากสินค้าจีน อินเดีย เวียดนาม แต่ก็**มีโอกาสทางการค้าสูง** เนื่องจากเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน (237.5 ล้านคน) ซึ่งร้อยละ 15 เป็นประชากรที่มีฐานะดีมีกำลังซื้อสูงมาก มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง ต้องการสินค้า high end สินค้าทุน และสินค้าอุปโภคบริโภคมาก โดยเฉพาะมีความนิยมสินค้าและบริการจากประเทศไทยอยู่แล้ว สำหรับบริการที่มีโอกาสมากคือ บริการทางการแพทย์ และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ประโยชน์จากการปลดปล่อยนำเข้าในกรอบข้อตกลงอาเซียน (CEPT / AFTA)

ความสัมพันธ์ด้านการลงทุน

การลงทุนของไทยในอินโดนีเซีย ปัจจุบันไทยลงทุนเป็นอันดับ 10 ในอินโดนีเซีย มูลค่าการลงทุนจากปี 2519 ถึงปัจจุบันกว่า 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยปี 2551 ถึงต้นปี 2552 มีจำนวน 328.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนใหญ่อยู่ในอุตสาหกรรมกระดาษ/การพิมพ์ เหมืองแร่ อุตสาหกรรมอาหาร/เกษตร ประมง และอุตสาหกรรมยาง/พลาสติก รวมทั้งในภาคธุรกิจพลังงานและโทรคมนาคม อาทิ

- เหมืองแร่ถ่านหิน ได้แก่ **ลานนาลิกไนท์ บริษัทบ้านปู** (ได้สัมปทานเหมืองถ่านหิน Trubaindo และเหมือง Indominco ที่เกาะกาลิมันตัน และกำลังประมูลเหมือง Berau เมื่อรวมกับที่อื่นๆจะมีกำลังการผลิตปีละกว่า 26 ล้านตัน ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของอินโดนีเซีย และได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นรายแรกของไทย)
- ด้านอาหาร ที่สำคัญคือ บริษัทซีพี (เลี้ยงสัตว์และผลิตอาหารสัตว์ เพาะเลี้ยงไก่ และฟาร์มกุ้ง ในสุมาตราเหนือ และลัมปุง) และบริษัท M150
- โครงการของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย ได้แก่ โรงงานผลิตยิปซัม กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องปูพื้น และโครงการปิโตรเคมี
- โทรคมนาคม มีหลายบริษัทเข้ามาลงทุน/ร่วมทุน เช่น CP/Jusmin ร่วมลงทุนกับ Nusantara Pacific และ Philippines Long Distance Telecommunication ตั้งบริษัท Asia Cellular Sattelite และสามารถเทลคอม
- ปตท. และ ปตท.สผ.จำกัด (มหาชน)

ปตท. ได้ร่วมทุนกับบริษัทน้ำมันแห่งชาติอช. (Pertamina) ในโครงการท่อแก๊ซ East-West Java และประสงค์จะร่วมทุนเพื่อการพัฒนาแหล่งก๊าซธรรมชาติ โดยเฉพาะในด้านการสำรวจและการผลิต แทนที่จะรับซื้ออย่างเดียว นอกจากนั้น ยังจะลงทุนด้านถ่านหินด้วย โดยได้รับสัมปทานที่เหมือง Sebuk Jambayan รวมทั้งกำลังเจรจาซื้อหุ้นเหมืองในกาลิมันตัน ซึ่งน่าจะสำเร็จในปี 2553

ปตท.สผ ขอซื้อก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG)จากแหล่ง Tangguh ใน Irian Jaya (แต่ไม่สำเร็จ) แต่ได้สิทธิ์สำรวจปิโตรเลียม 3 แห่งคือ 1) ทะเลนาทูนา 2) เมืองมากาซาร์ จ. สุลาเวสีใต้ และ 3) แหล่ง Semai II ในปาปัวตะวันตก นอกจากนั้น **ปตท. Green Energy** มาลงทุนด้านน้ำมันปาล์มประมาณ 3 ล้านไร่ในกาลิมันตันตะวันตก

- อุตสาหกรรมการประมง อินโดนีเซียเป็นแหล่งทำการประมงนอกน่านน้ำที่ใหญ่ที่สุดของไทย ความร่วมมือด้านประมงจึงมีความสำคัญเป็นลำดับต้น แหล่งทำการประมงที่สำคัญในน่านน้ำอินโดนีเซีย ได้แก่ ทะเลจีนใต้ (บริเวณหมู่เกาะนาทูนา) และทะเลอาราฟูรา (บริเวณเอเรียนายา) อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เดือนกันยายน 2549 อินโดนีเซียได้ยกเลิกระบบสัมปทานและเปลี่ยนแปลงระเบียบ รวมทั้งดำเนินนโยบายปกป้องทรัพยากรทางทะเล จึงเพิ่มความเข้มงวดในการปราบปรามเรือต่างชาติที่ทำผิดกฎหมาย และกำหนดให้เอกชนไทยเข้าสู่ระบบการร่วมลงทุนทำการประมงและลงทุนทำอุตสาหกรรมต่อเนื่องในอินโดนีเซีย

การลงทุนของอินโดนีเซียในประเทศไทย ในกลุ่มอาเซียน อินโดนีเซียลงทุนในประเทศไทยเป็นลำดับที่ 3 รองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย มูลค่าการลงทุนในปี 2551 ประมาณ 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อินโดนีเซียลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมและผลิตผลจากการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือสาขาอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษ พลาสติก นอกจากนี้ เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ เซรามิก โลหะขั้นมูลฐาน อุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมเครื่องจักร ตามลำดับ โครงการลงทุนที่สำคัญของอินโดนีเซีย ได้แก่

- 1) โครงการผลิตอาหารทะเลแห่งของบริษัทหาดใหญ่มารีนโปรดักซ์ จำกัด ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีมูลค่าการลงทุน 662.4 ล้านบาท
- 2) บริษัทอินเตอร์ รูฟ แมนูแฟคเจอร์ จำกัด ผลิต Tin Plate ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมระหว่างอินโดนีเซียและไต้หวัน มีมูลค่าการลงทุน 430 ล้านบาท
- 3) บริษัทไทยบริดจามูเลีย จำกัด เป็นบริษัทที่อินโดนีเซียถือหุ้นทั้งหมดและมีการลงทุนในประเทศไทยมากที่สุด มูลค่าการลงทุน 390 ล้านบาท ผลิตยาง Tyre Cord ประมาณปีละ 4,800 ตัน

การท่องเที่ยว ในปี 2550 คนอินโดนีเซียมาไทยประมาณ 235,000 คน และคนไทยไปอินโดนีเซียประมาณ 28,800 คน

ความร่วมมือระหว่างไทย-อินโดนีเซีย

☛ **ในภาครัฐ** มีความร่วมมือในหลายด้าน โดยได้จัดทำสนธิสัญญาทางไมตรีและความตกลงในด้านต่างๆ อาทิ การบริการทางอากาศ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน การยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน การเกษตร ป่าไม้ ประมง ถ่านหิน วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม การค้า การท่องเที่ยว เศรษฐกิจและวิชาการ รวม 18 ฉบับ และมีกลไกความร่วมมือในรูปแบบของคณะกรรมการความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ (JC) ซึ่งมีการประชุมครั้งล่าสุด (ครั้งที่ 6) เมื่อ มิ.ย. 2550 แจกแจง อินโดนีเซียเสนอความร่วมมือด้านวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งไทยกำลังพิจารณา **สำหรับภาคเอกชน** ได้มีการลงนาม MOU การจัดตั้งสภาธุรกิจไทย-อินโดนีเซีย (Thai-Indonesian Business Council) เมื่อ 27 พ.ค. 2546 และมีการประชุมร่วมระหว่างสภาธุรกิจไทย-อินโดนีเซียและอินโดนีเซีย-ไทย ครั้งที่อินโดนีเซียเมื่อ 26 เมษายน 2547 ที่กรุงจาการ์ตา ซึ่งได้ตกลงที่จะส่งเสริมความร่วมมือใน 10 ด้าน (priority areas) คือ 1) ประมง 2) อาหารและอุตสาหกรรมการเกษตร 3) เคมีภัณฑ์และปิโตรเคมี 4) แพชั่นและหัตถกรรม 5) เฟอร์นิเจอร์ 6) เหมืองแร่และพลังงาน 7) การคมนาคม 8) การธนาคาร 9) การค้า 10) การท่องเที่ยว

☛ **ความร่วมมือด้านวิชาการ** เช่นการแลกเปลี่ยนทุนและผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ การพัฒนาอาชีพโดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงโดยการสนับสนุนของ สพร. ปีละประมาณ 20 ล้านบาทในช่วง 2550-2555 นอกจากนี้ มีคณะกรรมการร่วมด้านวิชาการในด้าน การศึกษา สาธารณสุข และพลังงาน ซึ่งประชุมครั้งที่ 2 เมื่อ 2551 ในไทย

☛ **ความร่วมมือด้านสังคม / วัฒนธรรม / ภาคประชาสังคม** ไทยกับอินโดนีเซียได้ลงนามความตกลงความร่วมมือด้านวัฒนธรรมเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2544 มีโครงการที่สำคัญ คือ

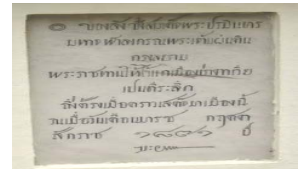
- (1) การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง(Sister Provinces) ที่เสร็จสิ้นแล้วคือ 1) ระหว่างกรุงเทพฯ กับกรุงจาการ์ตา 2) จังหวัดสงขลากับเมดาน/จังหวัดสุมาตราเหนือ 3) จังหวัดเชียงรายกับจังหวัดชวาตะวันตก ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ คือ จังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดยอกยาการ์ตา และที่ยังเป็นเพียงข้อริเริ่ม ได้แก่ ชลบุรีกับบาห์ลี และเชียงรายจังหวัดกับชวาตะวันออก
- (2) การจัดตั้งห้องไทยที่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติอินโดนีเซียและที่พิพิธภัณฑ์เมืองเมดาน
- (3) การแลกเปลี่ยนการแสดงทางวัฒนธรรม และจัดการแสดงร่วมทางวัฒนธรรม
- (4) โครงการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา

นอกจากนั้น ยังมีความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยของไทยและอช. และก.ศึกษาธิการของอช. ได้ทุนการศึกษาแก่นศ.ไทยและประเทศอื่นๆ ในโครงการ Darmasiswa เพื่อเรียนภาษาอช. และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

☛ **การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม** ไทยให้ความช่วยเหลือแก่อินโดนีเซียเกือบทุกครั้งที่อินโดนีเซียประสบภัยธรรมชาติที่รุนแรง อาทิ ไฟไหม้ป่า โรคระบาด ความแห้งแล้งและอดอยาก น้ำท่วม แผ่นดินไหว และคลื่นสึนามิ เช่น บริจาค 100,000 ดอลลาร์สหรัฐและข้าว 1,000 ตันช่วยกรณีแผ่นดินไหวที่ชวากลางเมื่อปี 2549 ของบรรเทาทุกข์ 3 ล้านบาทช่วยกรณีน้ำท่วมจาการ์ตาเมื่อปี 2550 เงิน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐช่วยกรณีแผ่นดินไหวในสุมาตราตะวันตกปี 2550 และเวชภัณฑ์และสิ่งของบรรเทาทุกข์ 170,000 และข้าว 100 ล้านตัน ช่วยกรณีแผ่นดินไหวในสุมาตราตะวันตกปี 2552

มรดกไทยในอินโดนีเซีย

☉ ที่หน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในกรุงจาการ์ตา มีอนุสาวรีย์ช้างซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานให้ชาวอินโดนีเซียเพื่อเป็นที่ระลึก เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนชวาครั้งแรก ในปี 2414

☉ ที่น้ำตกดาโก (Dago) เมืองบันดุง (Bandung) มีศิลาที่จารึกอักษรพระปรมาภิไธยย่อ จ.ปร. และ ป.ป.ร. (ร. 5 ทรงจารึกพระปรมาภิไธยที่น้ำตกดาโก เมื่อคราวเสด็จฯ เยือนชวาครั้งที่ 2 พ.ศ. 2439 และ ร.7 จารึกพระปรมาภิไธยที่ศิลาจารึก เมื่อ พ.ศ. 2472)

☉ มีวัดพุทธในความดูแลของคณะพระธรรมทูตไทยในอินโดนีเซีย 29 วัดทั่วประเทศ และมีโรงเรียน "ธรรมวิทยา" ซึ่งมีนักเรียนอินโดนีเซียที่เป็นชาวพุทธประมาณ 1,200 คน ที่เมืองดงเคอริง ปริมณฑลกรุงจาการ์ตา นอกจากนี้ ยังมีวัดพุทธอื่นๆ ที่อยู่ในความดูแลของคณะสงฆ์อินโดนีเซียอีกเป็นจำนวนมาก

☉ ที่เมืองบันดุง มีสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต คือ กลุ่มพระตำหนักซึ่งเป็นที่ประทับภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อพ.ศ. 2475 ได้แก่ ประเสบัน ดาหาปาดิ สะดาหมัน ปันจะรากัน และสวนสวรรค์ ปัจจุบันมีเหลือเพียงดาหาปาดิซึ่งเปิดเป็นร้านอาหารพื้นเมือง โดยอยู่ในครอบครองของทายาทของนางกะมะ นิลวงส์ ข้าราชการบริพารที่ตามเสด็จมาชวาและเป็นผู้เฝ้าพระตำหนักหลังจากที่เจ้านายเสด็จกลับไทยแล้ว ส่วนหลังอื่นๆ ขายให้คนอินโดนีเซีย (สะดาหมันถูกรื้อสร้างใหม่ ปันจะรากัน และสวนสวรรค์ เป็นบ้านสวนตัว และประเสบันกลายเป็น รร.อนุบาล)

จัดทำโดย สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงจาการ์ตา มิถุนายน 2553

www.thaiembassy.org/jakarta